

De hungriga björnarna och resan till Nordpolen

När vintern kommer får de oskiljaktiga björnarna Nisse och Misha mycket att stå i. De måste reparera taket, fast de helst vill baka kakor, försöker motstå vintervilan genom att prova på kaffe och väntar förväntansfullt på att snön ska göra skogen till en stor vit smarrig maräng.

Det blir inte riktigt som de tänkt sig – men när en brevduva kommer med en frusen inbjudan får björnarna ett äventyr utöver det vanliga. Kanske är vintern trots allt den vackraste av de fyra årstiderna även för björnar!

Rek för f t.o.m. åk 2

INTRODUKTION

Filmens varma humoristiska ton och inkluderande tematik ger den ett brett tilltal i ålder. Handlingens tyngdpunkt ligger på naturorientering, språk och språkutveckling och kan anpassas efter barnens förutsättningar.

För barn som kommit igång med skrivandet finns också tillhörande [korsord](#) i olika svårighetsgrad, samt andra [ordpyssel](#).

Som en röd tråd genom handledningen finns begreppen "lika" och "olika". Orden relateras till djur, människor, vänskap, rättvisa, språk, synonymer, motsatsord, egenskaper, känslor, natur, klimat, habitat, årstider och jordens två (!) poler.

HANDLING

ETT (STORT) HÖSTREGN

Det är höst, regnet öser ner och i de hungriga björnarna Nisses och Mishas lilla stuga droppar det plötsligt från taket. Äsch det får vänta, tycker björnarna som hellre vill baka något gott. Men problem behöver man lösa, för när de mumsiga kakorna är klara så forsar vattenmassorna in och det blåser nästan storm inne i huset. Nisse och Misha blir tvungna att reparera taket. Det gör de på björnvis. Men taket blir tätt och de två vännerna blir helt slut av ansträngningen. De är till och med så trötta så de knappt orkar äta kakor. "Ska vi skjuta upp det här ätandet till senare?" undrar Nisse. "Nej, det kan vi inte göra – vi måste sluta skjuta upp saker!" svarar Misha. Sen tar de varsin tugga och somnar.

EN (NYFIKEN) VINTERIDÉ

När vintern kommer ska Nisse och Misha gå i ide – men så får de en idé! Det är ju så synd att gå och lägga sig precis när den fantastiska snön, som ser ut som smarrig marängårta, kommer. Det går bara inte, björnarna måste hålla sig vakna! Men hur? De provar slammer, för vem kan sova till höga ljud? Tydligt björnar. Men kaffe fungerar bättre, synd bara att det smakar odrickbart! När första snön faller så springer de ut, redo att hugga in. Oj så gott! ...det inte alls var. Snömaräng var en besvikelse. Men att leka i snön var desto roligare. Tills björnarna blir trötta och rundar av med en kopp té i sina varma sköna sängar.

EN (LÅNG) VÅRRESA

Vintern börjar övergå i vår och Nisse och Misha kommer ut ur sin stuga. Då kommer en brevduva med en inbjudan från Fru Isbjörn. Hon välkomnar dem till sin världsbästa isglassfestival. Björnarna tvekar inte en sekund. Och Nisse vet vägen! Det är ju det som är så fantastiskt med honom – att han kan precis allting, säger Misha. Och Nisse kan bara hålla med. Det är ju inte för intet som han vann "Årets björn"-priset (igen) på Vildmarksgalan. Vännerna traskar på i rask task och munter stämning. De behöver ju bara gå neråt, säger Nisse självsäkert, för polen ligger ju där nere. Typ.

Men resan blir längre än de tänkt... de träffar en bedrövad gås, en rädd tiger och en snurrig apa. Och de gör alla glada. Sen åker de flotte, länge. Tills de möter massor av pingviner. Det är ett himla hålligång, men någon isglassfestival har de aldrig hört talas om. För pingviner bor ju på Sydpolen och isbjörnar bor på Nordpolen, berättar de. Tänka sig: det finns två poler! Och Nisse och Misha är på fel pol.

Misha är omåttligt besviken, men glömmar bort att vara arg när han träffar en val som fått en boj i sitt blåshål. Misha hjälper valen och som tack för det får vännerna skjuts upp till Nordpolen. Men där möts de av en förtvivlad isbjörn. All frukt som skulle bli isglass försvann när ett stort isflak bröts loss och drev ut till havs. Så festivalen är inställd, snyftar Fru Isbjörn. Inte visste hon att Nisse och Misha har rest jorden runt och har lärt känna djur från hela världen som kommer med massor av frukt, och till och med is från Sydpolen! Festen är ett faktum och varar långt in på natten, i ljuset av norrsken som dansar över himlen.

Koppling till läroplanen, Lgr22

Filmen rekommenderas från förskola och passar t.o.m. åk2. Exempel på relevans inom grundskolan.

SVENSKA åk 1-3

Läsa och skriva

- Grundläggande textbearbetning.
- Alfabetet och alfabetisk ordning.

Tala, lyssna och samtala

- Strukturerade samtal. Att berätta om vardagliga händelser samt att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Att lyssna, ställa frågor och ge kommentarer.
- Att lyssna aktivt och återberätta viktiga delar av ett innehåll.

Texter

- Texter som kombinerar ord och bild samt texter i digitala miljöer för barn.

Språkbruk

- Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.
- Hur ord och yttranden uppfattas av omgivningen beroende på kroppsspråk, tonfall och ords nyanser.

NATURORIENTERANDE ÄMNER åk 1-3

Året runt i naturen

- Årstidsväxlingar i naturen. Några djurs och växters livscyklar och anpassningar till olika livsmiljöer och årstider.

Kraft och rörelse

- Solsystemets himlakroppar och deras rörelser. Människan i rymden.

Material och ämnen

- Hur material kan sorteras efter några egenskaper, till exempel utseende, om de är magnetiska och om de flyter eller sjunker i vatten. Hur materialen kan återvinnas.
- Vattnets olika former: fast, flytande och gas. Avdunstning, kokning, kondensering, smältning och stelning.

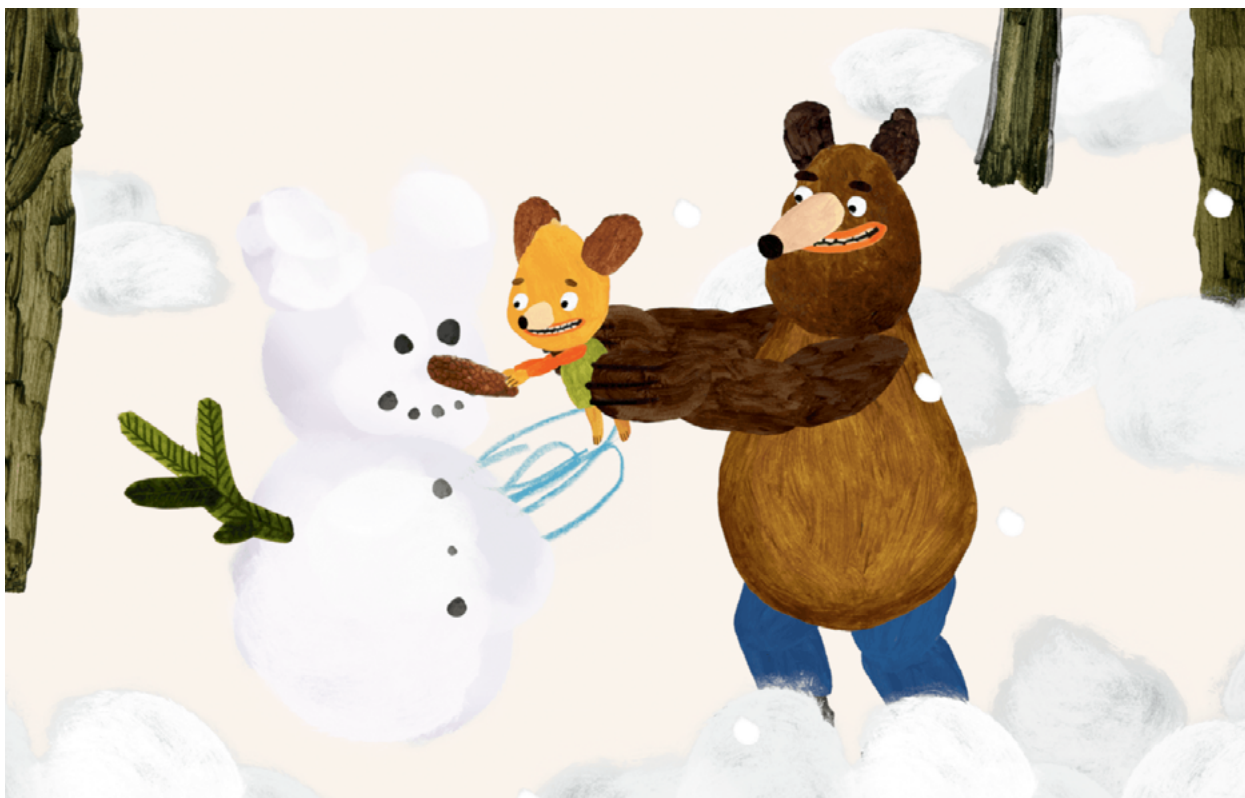
SAMHÄLLSORIENTERANDE ÄMNER åk 1-3

Att leva i världen

- Rumsliga förutsättningar i natur och miljö för befolkning och bebyggelse, till exempel mark, vatten och klimat.
- Namn och läge på världsdelarna och världshaven samt på länder och platser som är betydelsefulla för eleven.

Att undersöka verkligheten

- Jordgloben, analoga och digitala kartor samt storleksrelationer och väderstreck.

OLIKA OCH LIKA VÄNNER

Nisse och Misha är bästa vänner och ganska olika varandra, men lika för att de tycker om samma saker – och att vara tillsammans!

I de flesta berättelser, både filmer och böcker, är kompispar just olika varandra, med personligheter, egenskaper och förmågor som *kompletterar* varandra.

- Vad betyder det att *komplettera varandra*? Om man tänker sig två halvor av en boll, så kan man lätt förstå varför halvorna blir så bra tillsammans!
- Kan du komma på några andra karaktärer som är olika men passar ihop just därför? Ett exempel som många nog känner till är kompisarna Bamse, Lille-Skutt och Skalman.

Även i verkligheten brukar man säga att vi dras till personer som både liknar och *”o-liknar”* oss själva, helt enkelt för att vi då blir ännu bättre ihop!

- När det regnar in genom taket så är det Misha som till slut säger att de faktiskt måste laga taket. Och Nisse, som är störst och starkast, som gör tyngsta jobbet. Hur delar de på ansvar? Får båda vara med och bestämma? Verkar det rättvist? På vilket sätt (eller på vilket sätt inte)?

- Vad tycker du gör Nisse och Misha till ett bra kompispar?
- I filmen träffar Nisse och Misha massor av andra djur; en gås, en tiger, massor av pingviner, en val, en isbjörn... Alla är olika men också lika. Vad har djuren i filmen gemensamt?
- Finns det något som alla människor har gemensamt? Vad, i så fall?
- Vad betyder det att man ska ”vara mot andra så som man själv vill bli bemött”? Hur tycker du att man ska vara då?

OLIKA OCH LIKA I SPRÅKET

I filmen pratar djuren samma språk. Det är väldigt praktiskt för då förstår de ju varandra var de än bor och varifrån de än kommer. Så är det inte i verkligheten. På jorden talas det över 7000 språk (!) och finns ungefär 300 olika skriftsystem. Tänk om man kunde alla dem!

De flesta i Sverige har svenska som modersmål och nästan alla läser engelska i skolan. Då blir man tvåspråkig. De flesta lär sig ytterligare ett språk i skolan. Och många kan ännu ett språk till, hemi-

från. Om ens föräldrar pratar ett annat språk hemma kan man läsa det språket också i skolan.

Det finns inget ord som exakt alla människor i världen säger på samma sätt – men några ord är väldigt lika nästan överallt. "Mamma" och "pappa" är sådana ord. Och även några ord som taxi, radio och café.

- Vad menas med "modersmål"?
- Vilka språk pratar du?
- Varför finns det så många språk, tror du?
- Vilka språk skulle du vilja lära dig? Varför?
- Vad pratar djur för språk? Kan människor prata med andra djurarter? Hur?
- Kan man förstå varandra utan att prata samma språk? Förklara vad kroppsspråk är!

Tips! Prova charader!

Gestalt olika djur från filmen, eller enkla meningar som till exempel "jag är hungrig", "jag är trött", "jag fryser"... Mästarprovet är att säga "de hungriga björnarna och resan till Nordpolen" med bara kroppsspråk!

Charader är roliga, men att säga svårare saker med bara sin kropp blir snabbt ganska svårt, eller hur? Det är fantastiskt att det finns andra språk, och även riktiga teckenspråk!

Alla språk behöver utvecklas och i takt med att vi lär oss ett språk så ökar våra förmågor. Man kan tänka på språket som en verktyglåda. När vi är små har vi hammare och skruvmejsel – de enklaste orden – i vår verktyglåda. Men när vi övar och lär oss mer får vi fler verktyg – såg, tång, fil, skiftnycklar, tumstock, hyvel, bormaskin, skruvdragare.... Ju fler verktyg vi har desto mer avancerade saker kan vi bygga! Språket och våra ord är en fantastisk skatt som vi ska ta väl hand om!

- I språket finns det ord som betyder nästan samma sak, det kallas för "synonymer". Kan du komma på synonymer till orden: vän, glad, stuga, hälsosam, sömnig, sprallig, ängslig, sorgsen, ilsken...?
- Man kan också hitta ord som betyder tvärtom, *motsatsord*. Kan du komma på vad motsatserna är till: hungrig, genast, gott, stor, lång, mjuk, prat-sam, blöt, kall...?
- Nisse är stor, stark och rund och har väldigt mycket självförtroende. Hur är Misha?
- Att läsa mycket är det bästa man kan göra för att utveckla sitt språk hela livet! Vad kan man mer

göra för att få fler verktyg i sin språkliga verktygs-låda?

Tips! Prova korsord och ordpyssel!

Till filmen finns det [korsord och ordpyssel](#) i olika svårighetsgrad. Lös själv eller tillsammans med kompisar. Ni kan hjälpas åt och komplettera varandra!

OLIKA POLER, KLIMAT OCH HABITAT – PÅ EN OCH SAMMA JORD

Som Nisse och Misha upptäcker så har vår planet jorden varma platser, kalla platser, torra platser, vidsträckta hav, höga berg, djupa skogar och fukt-drypande djungel. Längst upp och längst ner på jorden finns polerna – Nordpolen och Sydpolen – där isen alltid ligger tjock. Djur och människor lever på olika sätt beroende på var de bor. Man säger att ett djurs levnadsmiljö är dess "habitat".

Att veta och att tro något är olika saker. Nisse trodde att han visste, och Misha litade på att Nisse visste. Och så hamnade de på helt motsatt sida av jorden!

• Vad heter de fyra väderstrecken? Använd en kompass och peka ut dem!

• En karta är till stor hjälp om man ska hitta. Upp-åt på en karta är alltid samma väderstreck. Vilket?

Om man vänder kartan så att kompassnålen och kartan pekar åt samma håll så kan man alltså veta åt vilket håll man ska gå. Smart! Att kompassnålen alltid pekar norrut är för att jorden själv är en jättestor magnet, som den magnetiska kompassnålen ställer in sig efter.

• Vilka ämnen är magnetiska? (Gissa först och använd sen en magnet och testa!)

• Titta på en jordglob eller världskarta! Vart hamnade Nisse och Misha? Vart skulle de?

• Vilket habitat, alltså vilket slags natur, bor tigern i? Vet du någon sån plats på jorden?

• Vad är ekvatorn? Hitta den! Hur är naturen runt ekvatorn?

Precis som humör och personlighet är olika saker så är väder och klimat olika saker. Man kan vara sur en dag utan att det är ens personlighet, och vädret kan vara regnigt en dag utan att det är platsens klimat. Men om det regnar varje dag och naturen formas därefter – då är det platsens klimat!

- Vad är det för klimat där Nisses och Mishas stuga ligger? Har de olika årstider eller är det alltid på samma sätt?
 - Hur är klimatet på Nordpolen?
 - Pingvinerna tog med is från Sydpolen till Nordpolen (!). Hur kall måste isen ha hållit sig under resan för att inte smälta?
 - När Nisse och Misha dricker te så ryker det från kopporna. Vad är det som ryker, och varför blir det så?
 - Var på jorden är klimatet mest likt en varm tekopp?
- Årstiderna finns för att jorden snurrar på en bana runt solen och lutar lite på snedden när den snurrar. Det gör att olika delar av jorden får mer sol vid olika tider på året: när vår del av jorden lutar mot solen blir det sommar, för då får vi mer ljus och värme. När vår del lutar bort från solen blir det vinter, för då får vi mindre ljus och värme. Och däremellan blir det höst och vår.
- Vid ekvatorn märks årstiderna inte av på samma sätt som till exempel här i Sverige. Kan du lista ut varför? Med en jordglob framför sig får man lite tankehjälp...

Tips! Kartlägg Nisses och Mishas resa!

Försök placera ut deras stuga, den stora barrskogen de gick igenom, gåsens torra blomsterodling, tigerns täta djungel, apans bananodling och flottresan till Sydpolen!

Produktionsuppgifter

Originaltitel: Les Ours gloutons au Pôle Nord
 Regi: Alexandra Májová & Katerina Karhánková
 Land: Tjeckien 2024
 Medverkande: Eric Stern, Leif Andrée, Nour El Refai m.fl.
 Speltid: 43 min
 Tal: Svenska
 Text: Svenska
 Tillgängliga format: DCP, VOD

Bokning

Skolbio på biograf: Smorgasbord Picture House
log@smorgasbordpicturehouse.se

Institutionella visningar: Smorgasbord Picture House
log@smorgasbordpicturehouse.se

Mer information, trailer och översikt:
www.smorgasbordpicturehouse.se/pedagog